

Pasek pergaminowy z karty kodeksu zawierającego IV Księgę Ezdrasza — generalia:

1. Data i miejsce znalezienia: 13.01.2009, parcela Klesza 4 w Gdańsku, wypełnisko latryny (kierownik badań: Krzysztof Dyrda).

2. Podstawowe dane:

szerokość: 27–38 mm;

wysokość (liczona prostopadle do górnej, zachowanej krawędzi karty): 96 mm;

długość (liczona równolegle do bocznych krawędzi): 106 mm;

waga: 1,18 g;

powierzchnia: ok. 30 cm²;

wysokość liter: 1 mm (litery niskie, np. a, c, e) – 2 mm (litery wysokie, np. b, d);

szerokość interkolumnium: 7 mm;

szerokość kolumny: niemożliwa do ustalenia;

szerokość górnego marginesu: 15 mm

3. Pasek zawiera fragmenty IV Księgi Ezdrasza:

recto: 6.17–32 (kolumna lewa) oraz 7.7–12 (kolumna prawa);

verso: 7.47–53 (kolumna lewa) oraz 7.77–89 (kolumna prawa);

Ustalenie tekstu pozwala na przybliżoną rekonstrukcję wielkości karty. Miała ona ok. 20 x 30 cm., czyli była zbliżona wielkością do dzisiejszego formatu A4. Pasek stanowi zatem ok. 1/20 całości karty.

4. IV Księga Ezdrasza:

Zwana też Apokalipsą Ezdrasza księga apokryficzna Starego Testamentu powstała w języku semickim (hebrajskim lub aramejskim) ok. roku 100 n.e. Nie zachował się ani oryginał, ani pierwotny przekład na język grecki. Księgę tę znamy z późniejszych przekładów dokonanych z greki na języki: syryjski, etiopski, arabski, ormiański, koptyjski, gruziński oraz łacińcę. Tekst łaciński jest podstawowy dla ustalenia treści księgi. Znamy go, jak dotąd, z sześciu kodeksów, datowanych na wieki VII–XI i pochodzących z Francji (3), Hiszpanii (2) oraz Luksemburga (1). Pergamin znaleziony w Gdańsku jest siódmym znanym przekazem tego tekstu. W kilkunastu miejscach przekazuje on tekst nieznany dotychczasowym rękopisom. Różnice jednak są niewielkie i polegają już to na odmiennej ortografii, już to na zmianie szyku, już to na doborze innych ekwiwalentów słów (o charakterze synonimicznym). Nie mamy zdecydowanie do czynienia z całkowicie odrębnym przekładem, lecz raczej z próbą redakcyjnego dopracowania przekładu istniejącego.

Tekst znajdujący się na pasku to fragmenty wizji drugiej, zawierającej listę znaków poprzedzających koniec świata, oraz fragmenty wizji trzeciej, zawierającej opis sądu ostatecznego i przyszłego losu sprawiedliwych i grzeszników.

5. Datowanie:

archeologiczne: konstrukcja latryny — wiek XIV–XV; zabytki z wypełniska — wiek XIV–XVII (w większości XV);

C-14: 68,2 % A.D. 1400–1438;

95,4 % A.D. 1319–1351 (16,4 %);

A.D. 1390–1445 (79 %)

paleograficzne: Tekst zapisany jest minuskułą karolińską, powstałą w wieku IX i używaną aż po wiek XII (w nieznacznie zmieniającej się postaci).

Pogodzenie powyższych stanowisk może zaistnieć przy następujących założeniach dodatkowych:

1. Jeżeli uznamy, że datowanie C-14 pergaminu jest prawdziwe, to wtedy trzeba by przyjąć, że mamy tu do czynienia nie z minuskułą karolińską *sensu stricto*, lecz z jej odmianą humanistyczną, w XV wieku używaną już we Włoszech; zastrzeżenia do takiej konstrukcji myślowej są następujące:

- a. W tym czasie, zwłaszcza we Włoszech, pisano już głównie (jeśli nie wyłącznie) na papierze;
- b. Wydaje się, że po roku 1450 Biblii już nie przepisywano, lecz drukowano;
- c. Gdyby powyższego (a, b) nie uznać, to wreszcie wydaje się mało prawdopodobne, aby nowo zakupioną (najpewniej we Włoszech) cenną księgę, po kilkunastu – kilkudziesięciu latach ktoś postanowił podrzeć na paski i wrzucić do latryny.

2. Jeżeli zaś uznamy, że księga, zapisana minuskułą karolińską, powstała w wiekach IX–XI/XII, to wtedy trzeba by uznać, że metoda C-14 wykazała nie tyle wiek pergaminu, co znajdujących się w nim organicznych substancji pochodzących z wypełniska latryny. W takiej sytuacji zniszczenie wiekowego już kodeksu w wieku XV powiązać by można z poświadczoną w tym czasie działalnością gdańskich introligatorów. Kilka przykładów kart z kodeksów X–XI-wiecznych użytych w XV wieku jako wyklejki okładek nowych książek posiada gdańska Biblioteka PAN (Ms 1903, Ms 1966, Ms 1967).

Osobiście opowiadam się za propozycją nr 2.

Tomasz Paweł Płociennik

Wydział Historyczny

Instytut Archeologii

Zakład Papirologii

Stanowisko: starszy wykładowca

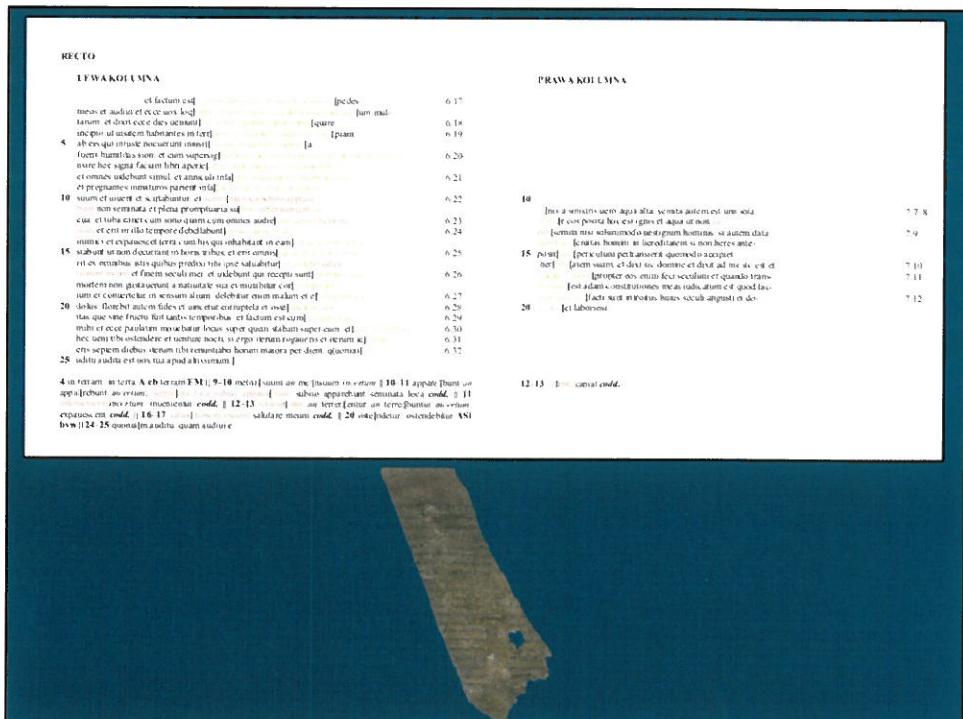
Tel.służ: 22 55 22815

t.płociennik@uw.edu.pl

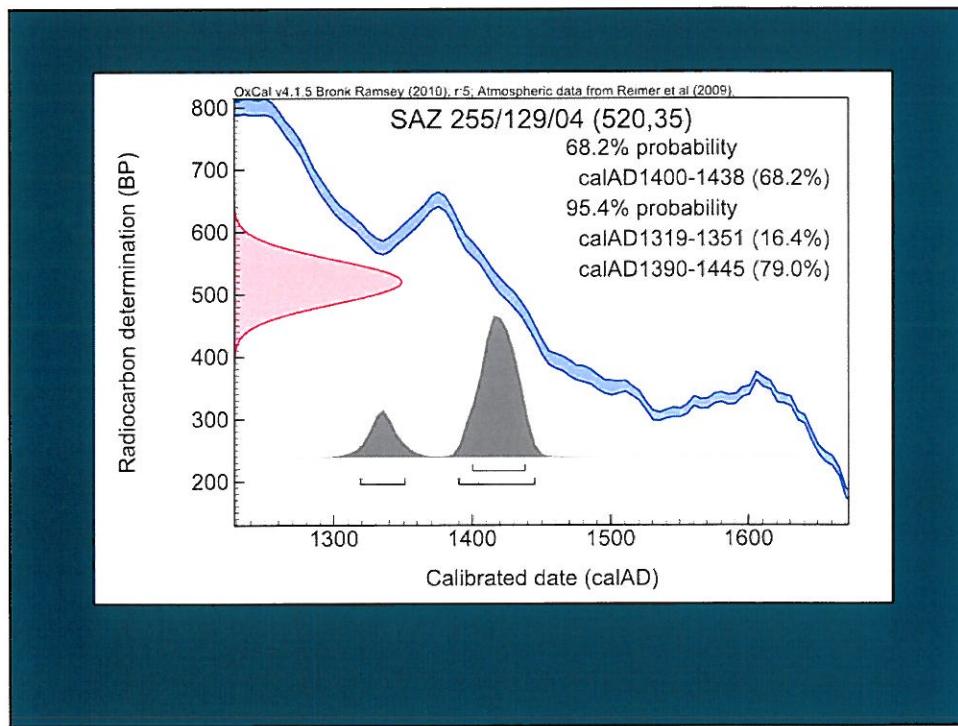
Specjalność naukowa: średniowieczna epigrafika łacińska, filologia klasyczna

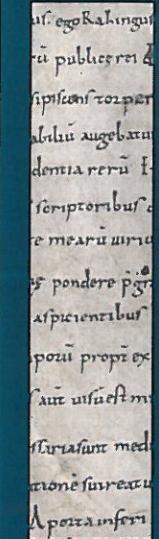
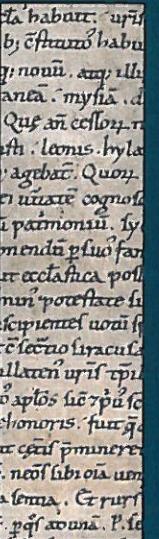
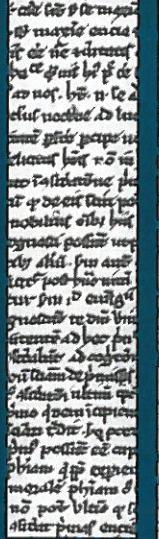
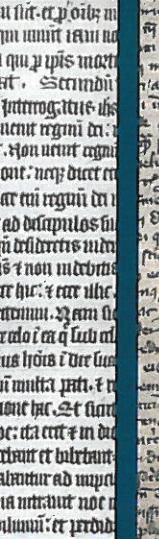
IV Księga Ezdrasza — zestawienie kodeksów i wydań

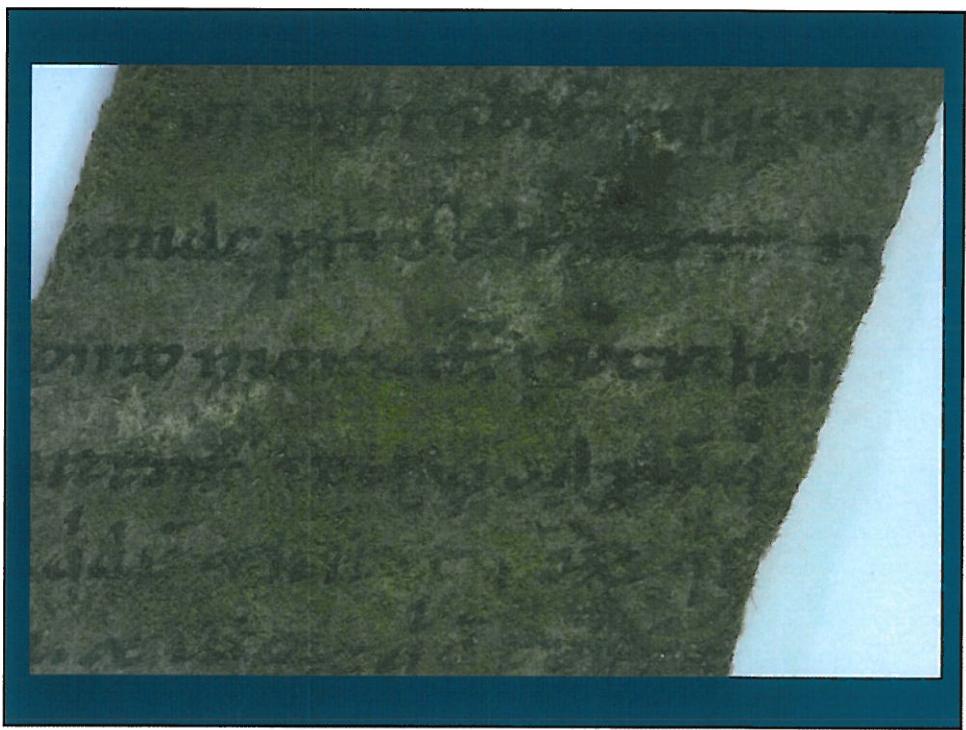
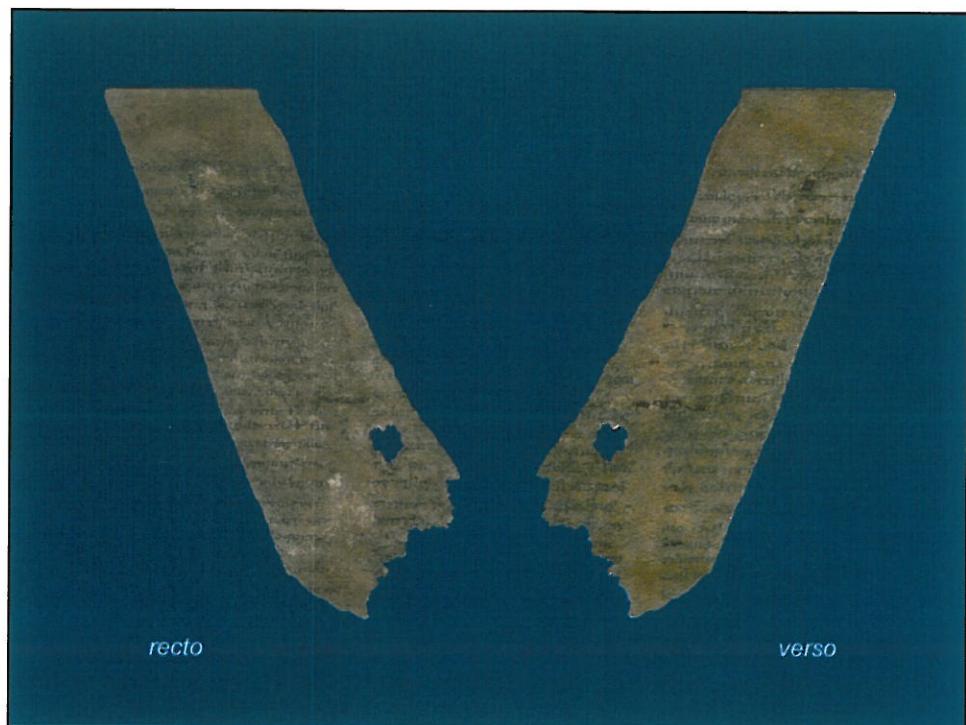
A	— Amiens, Bibl. mun. 10, pocz. IX w., Korbeia
C	— Complutensis, Madryt, Bibl. de la Univ. Centr. 31, pocz. X w., Hiszpania
E	— Epternacensis, Luksemburg, Bibl. Nat. 264, XI w., Epternach
M	— Paryz, Bibl. Mazarine 4, XI w., Francja
S	— Sangermanensis, Paryz, Bibl. Nat., lat. 11505, 822 r., Ile-de-France
I	— León, Arch. cat. 15, VII w., Hiszpania
c	— <i>Biblia Sacra Vulgatae Editionis Sixti Quinti iussu recognita (et auctoritate Clementis Octavi edita)</i> , Romae 1592, 1593, 1598
b	— R. L. Bensly, <i>The Fourth Book of Ezra (= Text and Studies, III, 2)</i> .
Cambridge 1895	
v	— B. Violet, <i>Die Esra-Apokalypse (IV. Esra)</i> , I (= <i>Die griechische christliche Schriftsteller, XVIII</i>), Leipzig 1910
w	— <i>Biblia Sacra iuxta Vulgam Versionem</i> , recensuit ... Robertus Weber Stuttgart 1983 (wyd. 3)
OSB.	

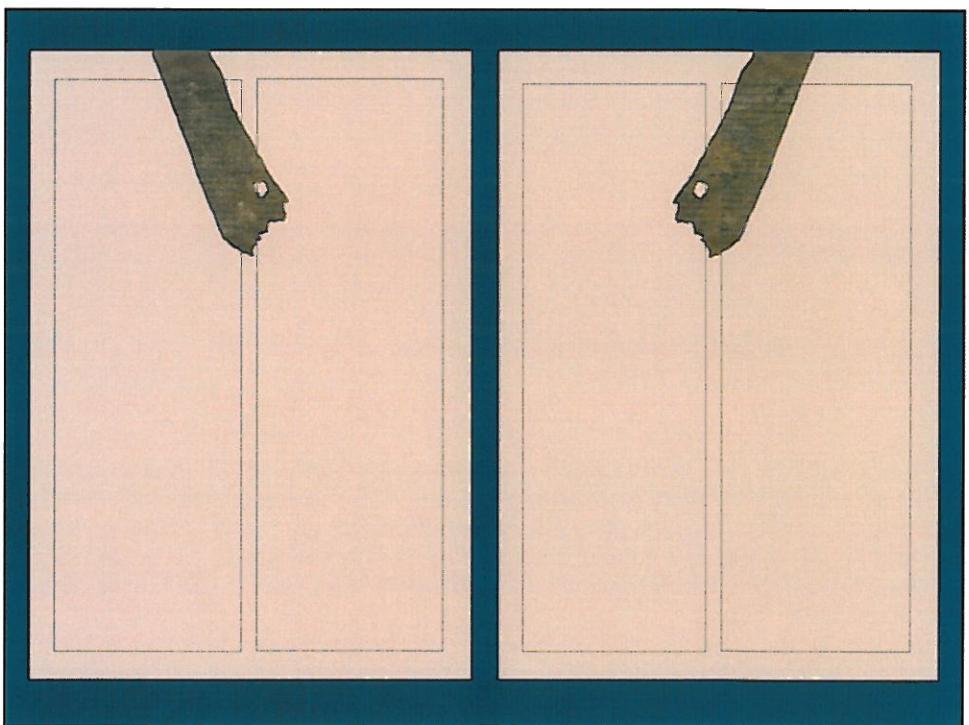

VERSO		LEWA KOLUMNA		PRAWA KOLUMNA	
1	et nunc unde quoniam ad patres pertinet futurum vacuum;			1 jussuimus tempora sua nam deinceps se- 2 minuit sentire ab aliis locis	7.77.78
2	3 ab aliis			4 [le miserabilem 5 sed adorare gloriam nostram perutum 6 [presentem et non venustatem ut in aliis 7] Jam legimus eis et optimi qui oderunt eos qui 8] presentem inutilitatem non inge- 9] jetur amio deinde deinde dolores semper	7.79
10	10 [in ea pectus quis non possit reverentiam in beatum facere 11] da ua quia caro non possit reverentiam in beatum facere 12] [le excedunt quarta usque ad quodlibet ubi 13] Tempora nostra sunt in aliis 14] ab angelis observantur ut solitudo magno			13] modum de us perutemus et sacramentum, septima uita 14] [tempora nostra nostra est, et non nostra intima 15] [le] et gloriam in aliis coram quoniam uisceres peccati 16] porum quem in pectus in nossum tempora sua 17] [in corum qui se uerantur uia aliis discimus ostendit his est 18] [per agere et uocare] et uocare et agere 19] [longe] uerantur et uerantur uia libera aliis uer 20] [per] uerantur perutum ut perfice quodlibet 21] [aliam] s legem	7.80.81
12	12] [in] dicitur in ueritate cordi 20] consumus cordi.			22] in oration et si credidit in me in oration dicit cordi, si preputit imperiante A 2.6] [in] corum 23] cordi, 7] dominum deum CEM 13.13] etiam A, 24] ut huius erit haec cordi, 9] per seponit in uia AB 13] scerbita in uia ieronim 32] testemus testemus, AS 13.14] etiam 13.14] etiam 13.14] uidebas CEM 3.14] 25] habebas in CEM 13.13] uidebas A 13.14] in oration et xxi in uidebas CEM si uia 26] uia uidebas AS 13.14] 13.14] confundens confundens A	7.82.83

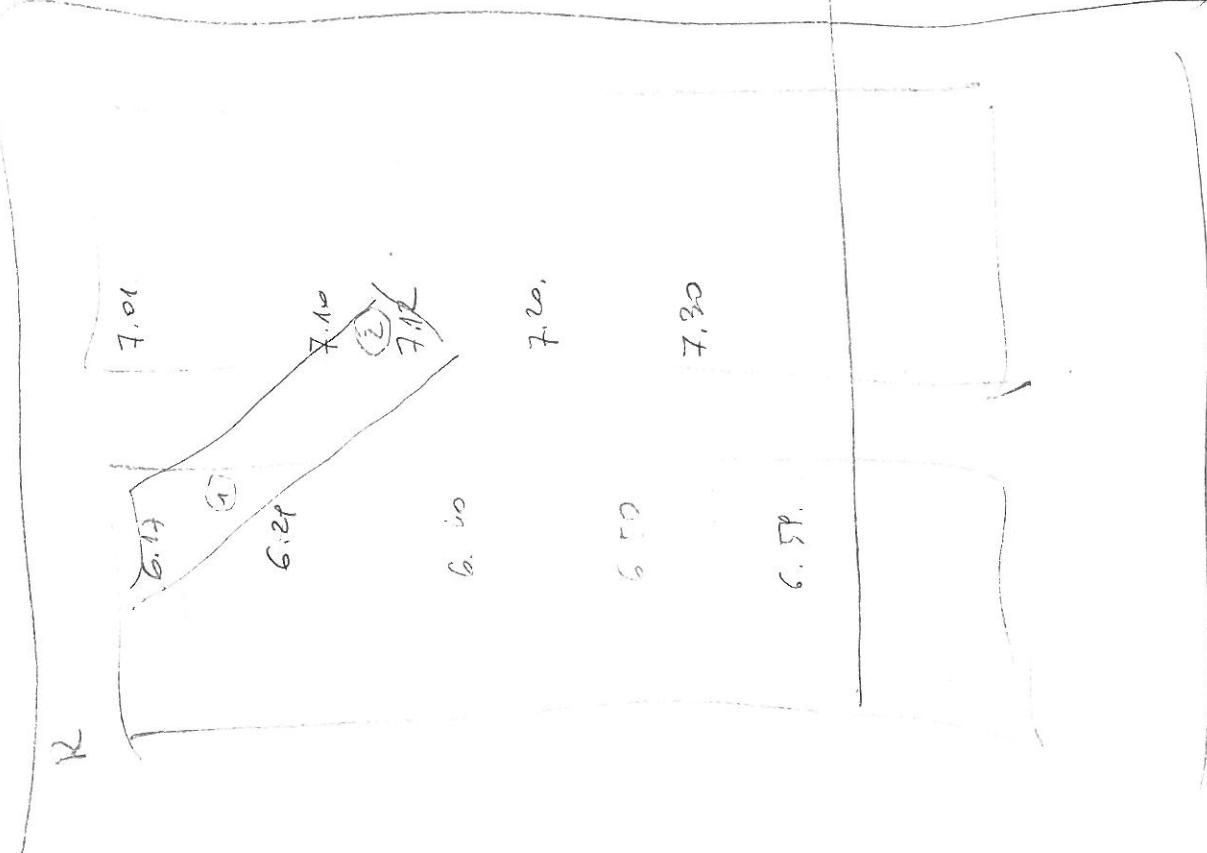
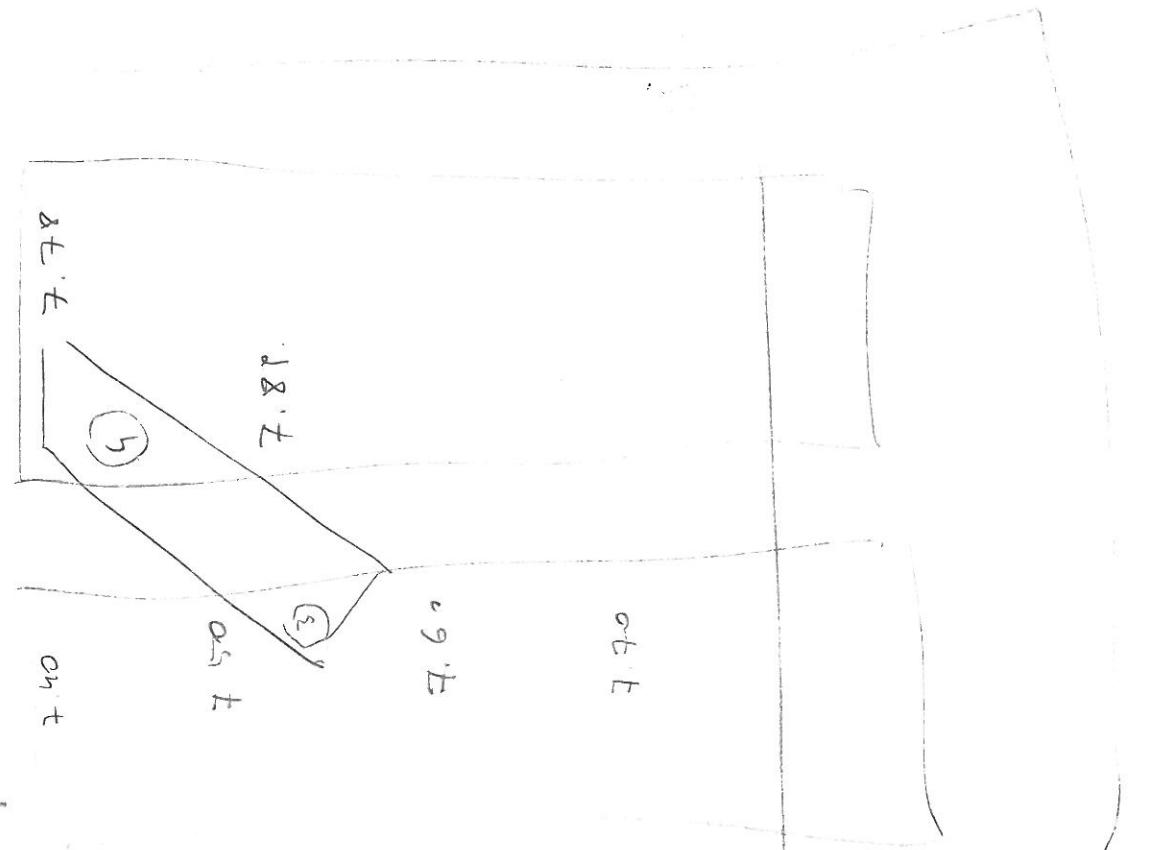
				
koniec IX w.	XI – XII w.		koniec XIII w.	koniec XIV w.

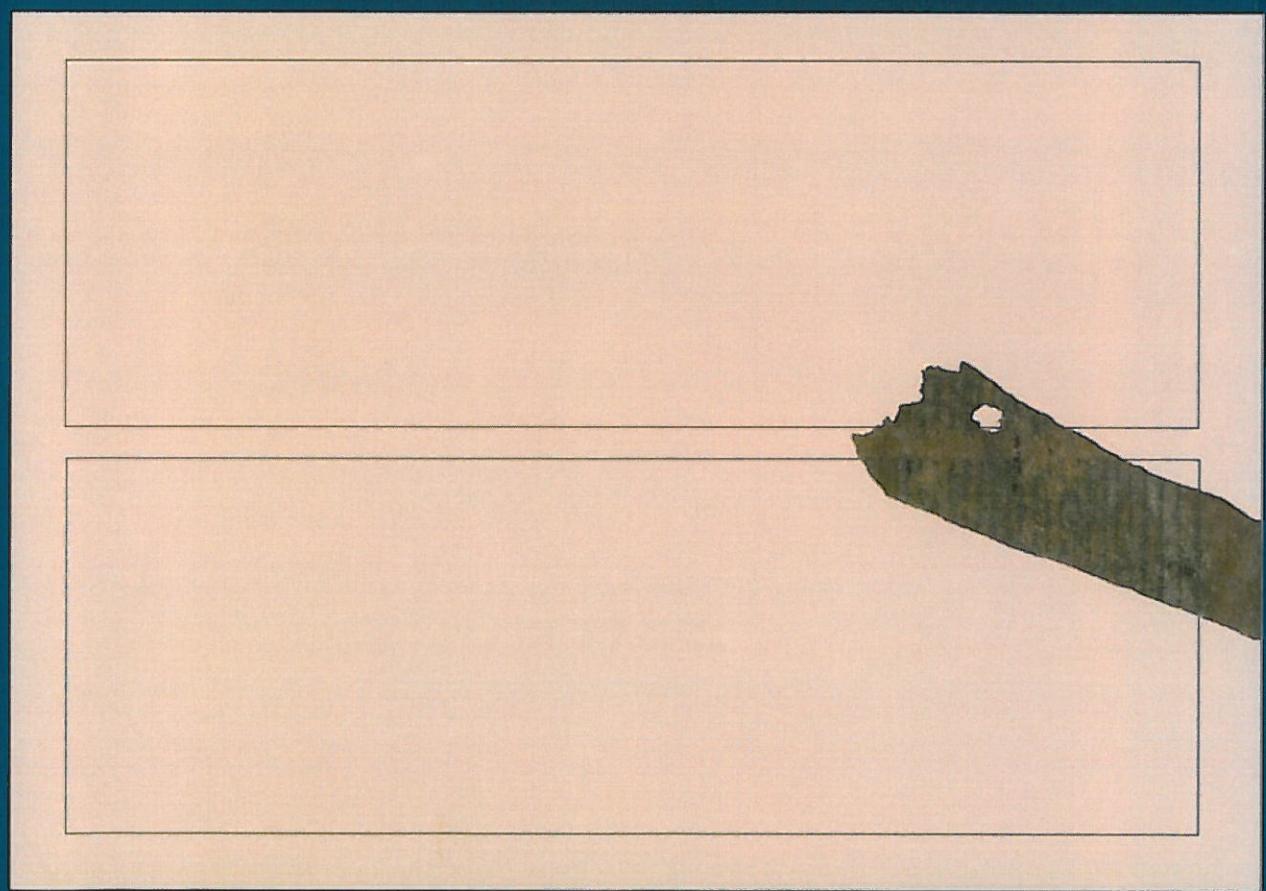
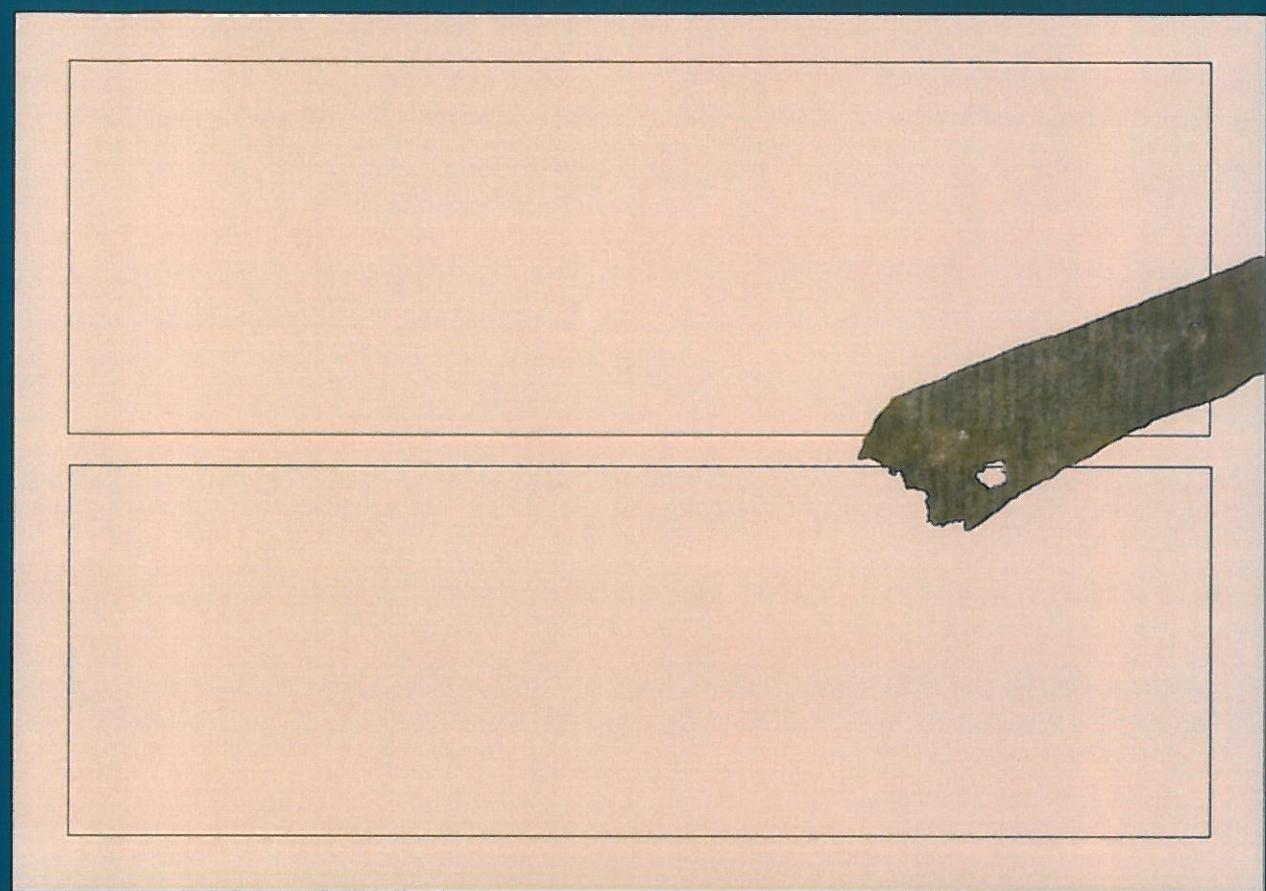

Kedua

verso.

PRAWA KOLUMNISTYCZNE

	tibi d[omi]no d[omi]n[u]m d[omi]n[u]m responsum. Iouismissimis temporebus, nam de morte ser- mo q[uod] uide p[ro]positus est ihesu Christo. Iuminis sententia ab aliissimo	7.77-78
	ut h[ab]et inspiratio corporis ut	
5	d[omi]n[u]s noster iustitiae saluatoris qui ad eum quod editor gloriatur aliissimi primum, sicut et filiorum quod secundum. Igitur inspiratio non ingre- dientur omnes secundum. Igitur iustitiae non ingre- dientur anno in crucifixum dolentes semper	7.79
	et fratre p[ro]posito das uia prima qua spernet legem 10 aliissimo sicut non da uia quia iam non possunt reversionem bonam facere	7.80
	in ueritate q[ui] est credidimus. Iuxta uia considerabimur sibi 15 q[ui] uident repotiam mereudem his qui	7.81
	resuscitare nos. Igitur credidimus. Iuxta uia considerabimur sibi 20 q[ui] credidimus. Igitur credidimus. Iuxta uia considerabimur sibi	7.82
	et nunc uideo quoniam ad paucos pertinet futurum saeculum] <small>secundum</small> nihil agitur facere multis autem tormenta, incurrunt enim in nos cor malum quod nos abaliuerunt ab his et deduxerunt nos in corruptionem et tunc mortis ostendit nobis semitas perditionis et longe festinos a uita et hoc non paucos sed plauco] impudicos 15 et respondit ad me et dixit audi me et instruam te et de] scriptura] Inu cor- ripiam te proper hoc non fecit aliissimus unum] a mortuorum scriptura] impudicos tu enim quia dixisti non esse multos iustos sed plauco] impudicos 20 uero multipliciter audi ad hec lapides] <small>secundum</small> si inhuic paucos ualle ad numerum eorum] <small>secundum</small> cos tibi plumbum autem et fictile abundant, et dixi domine quomodo pot[er]is 7.83	7.83
	et inservient ab omnibus artificiis ab angelis consenserunt cum silentio magno.	7.84
	15 in uita uobis] in Immodum de eis pertinacitem ericiamentum. septima uia q[ui] considerat supradictarum uiacrum maior est quoniam detabescit in con- sument in honib[us] et maretur in timo- tione ei] et gloriam altissimam coram quem uiuentes peccati 20 in eorum] In eorum qui seruauerunt uias aliissimi ordo hic est separari incipiunt a uiso corruptibili in eo 7.85	7.85
	et sustinuerunt periculum ut perfecte custodiunt fiskationis legem	7.86-77
	7.88	7.89

¹² *Condoms could be part of sex education*, 20 and *Condoms could*

5 *[in]certum: et si codd.: cossist[em] incertum; esset codd.: splenduerant; inspirauerunt A [6] splenduit; certum codd.] 7 dominum deum CEM1 edd. eum A [sic] hoc by incertum: nec codd.] 9 per sepiam uas om. A1 [11 terp[er]ta an i[n]ca incertum] 12 testamenti: testamentum AS edd. [13-14 aduentus]: undebeat CEM1 [14 qui uidentes habita[re] CEM1 edd. habitaculum A1 [5] in indebat] incertum: sexta uia uidebat CEM1 sexta qui uidentes ASI edd. [16-17 confusione: confusionem] A*

VERSO

LEWA KOLUMNA

	audi me et instruam te et de] seque[nti cor-	7.49
15	ripiam te. propter hoc non fecit altissimus unum] s(e)c(u)l(u)m s(ed) duo.	7.50
	tu enim quia dixisti non esse multos iustos sed paucos impios	7.51
	uero multiplicari audi ad hec. lapides] electos	7.52
	si habueris paucos ualde ad numerum eorum] co(n)pone	
20	eos tibi plumbum autem et fictile abundat. et dixi domine quomodo potjerit.	7.53

PRAWA KOLUMNA

	tibi d]emonstrabit(ur) usq(ue) in n]ouissimis temporibus. nam de morte ser-	7.78
	mo q]uando p(ro)fект(us) fuerit te]rminus sententie ab altissimo	
	ut h]omo moriat(ur) receden[te] inspiratione de corpore ut	
	dijmittat(ur) iteru(m) ad eu(m) q(ui) d]edit adorare gloriam altissimi primum.	
5	s]in quidem ecsistet [e]or(um) q(ui) s]preuerunt et non seruauerunt uiam altis-	7.79
	simi et illor(um) q(ui) (con)te(m)pser]unt legem eius et eorum qui oderunt eos qui	
	timent d(omi)n(u)m. he ins]pirationes inhabitationes non ingre-	7.80
	dient(ur) s(ed) uagantes [erunt amodo in cruciamentis, dolentes semper	
	[et] tristes p(er) uii ui[as]. uia prima quia spreuerunt legem	7.81
10	altissimi. [se]cu(n)ida uia quia iam non possunt reuersionem bonam facere	7.82
	ut uiuant. t(er)tia [uia uident repositam mercedem his qui	7.83
	t]estam(en)to altissi]mi crediderunt. quarta uia considerabunt sibi	7.84
	in nouissimis r]epositum cruciamentum. quinta uia uid-	7.85
	ent[es] alior(um) ab]itacula ab angelis conseruari cum silentio magno.	
15	ui uid(e)b(un)t que]madmodum de eis pertransientem cruciamentum. septima uia	7.86-87
	que om(n)ium [supradictarum uiarum maior est quoniam detabescens in con-	
	fusione et c]onsumentur in honoribus et marcescent in timo-	
	ribus uiden[tes gloriam altissimi coram quem uiuentes pecca-	
	ueru(n)t et c]oram quem incipient in nouissimis temporibus iu-	
20	dic[a]ri. na]m eorum qui seruauerunt uias altissimi ordo hic est	7.88
	quando [separari incipient a uaso corruptibili. in eo	7.89
	te(m)pore [commemorate seruierunt cum labore altissimo et	
	om(n)i h]ora sustinuerunt periculum uti perfecte custodirent	
	leg]islatoris legem.	

PRAWA KOJENIA

	et factum est	deinde adiunctorum et servorum eiusdem et lippedes	6.17
meos et audiui et ecce uox loqui	meos et audiui et ecce uox loqui	6.18	
nam, et dixit ecce dies uenientium	nam, et dixit ecce dies uenientium	6.19	
incum, et dixit uero aperte me	incum, et dixit uero aperte me	6.20	
ab eis qui inuidi noceuerunt in iustitia etiam etiam ab eis qui inuidi noceuerunt in iustitia	ab eis qui inuidi noceuerunt in iustitia etiam etiam ab eis qui inuidi noceuerunt in iustitia	6.21	
fuerit humilitas sion, et cum superigil	fuerit humilitas sion, et cum superigil	6.22	
incum habitantes in terra	incum habitantes in terra	6.23	
nisi hec signa factum libri aperi	nisi hec signa factum libri aperi	6.24	
et omnes uidebant simul, et anniculi infat	et omnes uidebant simul, et anniculi infat	6.25	
et pregnantes immutantes partem infal	et pregnantes immutantes partem infal	6.26	
suum et uiuent et scribantur, et scribam ad te a sapientia applicare	suum et uiuent et scribantur, et scribam ad te a sapientia applicare	6.27	
istud non seminata et plena promptuaria suffit, sed etiam multiplicata	istud non seminata et plena promptuaria suffit, sed etiam multiplicata	6.28	
cua, et tuba erat cum sono quo cum omnes audiebant	cua, et tuba erat cum sono quo cum omnes audiebant	6.29	
nitio, et erit in illo tempore debellabuntur	nitio, et erit in illo tempore debellabuntur	6.30	
impi et expuesceretur cum his qui inhaberent in cam	impi et expuesceretur cum his qui inhaberent in cam	6.31	
stabunt ut non decurant in horis tribus, et erit omnibus	stabunt ut non decurant in horis tribus, et erit omnibus	6.32	
rit ex omnibus istis quibus predixi tibi ipse salutabitur	rit ex omnibus istis quibus predixi tibi ipse salutabitur	6.33	
frumentum habebit et finem secum mei, et uidebunt qui recepti sunt	frumentum habebit et finem secum mei, et uidebunt qui recepti sunt	6.34	
monitem non gravauerunt a matutina sua et maturabit cord	monitem non gravauerunt a matutina sua et maturabit cord	6.35	
sum et conseruant in sensum uitium, delebit enim malum et ei	sum et conseruant in sensum uitium, delebit enim malum et ei	6.36	
dolus, florebit autem fides et uincetur corruptela et osse	dolus, florebit autem fides et uincetur corruptela et osse	6.37	
itas que sine fructu fuit tantis temporibus, et factum est cum	itas que sine fructu fuit tantis temporibus, et factum est cum	6.38	
mili et ce pauperaut monachus locutus super quem statim super eum, et	mili et ce pauperaut monachus locutus super quem statim super eum, et	6.39	
hec ueni tibi ostendere et uenire nocte, si ergo iterum rogaueris et iterum	hec ueni tibi ostendere et uenire nocte, si ergo iterum rogaueris et iterum	6.40	
ens primus debitus terum tribu renuntiabo honum maiora per dñm, quoniam	ens primus debitus terum tribu renuntiabo honum maiora per dñm, quoniam	6.41	
uditio auditu est uox tua apud allassanum.	uditio auditu est uox tua apud allassanum.	6.42	

4 in terra; in terra A cb terram EM || **9–10** meū! stum an n̄l̄nsuū incertum || **10–11** appare! bunt an appa! febunt incertum, seminata loca cōfūtū: subito approachant seminata loca cōfūtū. || **11** n̄l̄nsuū incertum, inuenient cōfūtū. || **12–13** tētē rellūm an terrenūt an terre! buntur incertum: expassus cōfūtū. || **14–17** cōfūtū: inveniūt salutare meūm cōfūtū. || **18** osc! indebet ostendebit ASI h̄w [24–25] quoniam inveniūt salutare meūm cōfūtū.

12.11.1 Local constraint code

RECTO

LEWA KOLUMNA

	et factum est] cu(m) audiss[em et surrexi s]up(er) [pedes	6.17
	meos et audiui et ecce uox loq]uens [et sonus eius] sic(ut) son(us) aq(ua)r[um mul-	
	tarum. et dixit ecce dies uenient] et [erit] quando app(ro)pin[quare	6.18
	incipio ut uisitem habitantes in terr]a(m). et quando i(n)q(ui)[rere] inc[ipiam	6.19
5	ab eis qui iniuste nocuerunt iniusti]tia sua et quando supplet[a	
	fuerit humilitas sion. et cum supersig]nabit(ur) s(e)c(u)l(u)m q(uo)d incipiet p(er)t(ra)-	6.20
	nsire hec signa faciam libri aperie]nt(ur) ante facie(m) firmam(en)ti	
	et omnes uidebunt simul. et anniculi infat]antes loquent(ur) uocib(us) suis	6.21
	et pregnantes inmaturos parient infat]antes trium et iii-or me(n)-	
10	suum et uiuent et scirtabuntur. et semin]ata loca subito appare-	6.22
	bunt non seminata et plena promptuaria su]bito int(er)ue[ni]ent(ur) ua-	
	cua. et tuba canet cum sono quam cum omnes audie]rint subito t(er)rere-	6.23
	ntur. et erit in illo tempore debellabunt] amici amicos ut	6.24
	inimici et expaescet terra cum his qui inhabitant in eam] et uene fontiu(m)	
15	stabunt ut non decurrant in horis tribus. et erit omnis] q(ui) derelict(us) fue-	6.25
	rit ex omnibus istis quibus predixi tibi ipse saluabitur] et uidebit salua-	
	tionem meam et finem seculi mei. et uidebunt qui recepti sunt] homines qui	6.26
	mortem non gustauerunt a natuitate sua et mutabitur cor] inhabitant-	
	ium et conuertetur in sensum alium. delebitur enim malum et extinguet(ur)	6.27
20	dolus. florebit autem fides et uincetur corruptela et oste]ndet(ur) uer-	6.28
	itas que sine fructu fuit tantis temporibus. et factum est cum] loqueret(ur)	6.29
	mihi et ecce paulatim mouebatur locus super quem stabam super eum. et] di[xit a]d[me]	6.30
	hec ueni tibi ostendere et uentre nocti. si ergo iterum rogaueris et iterum ie]junau-	6.31
	eris septem diebus iterum tibi renuntiabo horum maiora per diem. q(uonia)m a-	6.32
25	uditu audita est uox tua apud altissimum.]	

PRAWA KOLUMNA

10	ig[nis a sinistris uero aqua alta. semita autem est una sola	7.7
	i(n)te]r eos posita hoc est ignis et aqua ut non ca-	7.8
	pit]semita nisi solummodo uestigium hominis. si autem data	
	dabit(ur)]ciuitas homini in hereditatem si non heres ante-	7.9
15	posit]um [periculum pertransierit quomodo accipiet	
	her]edita]tem suam. et dixi sic domine et dixit ad me sic est et	7.10
	i[srahel] pars. [propter eos feci seculum et quando trans-	
	gressus]est adam constitutiones meas iudicatum est quod fac-	7.11
	tum (est). et]facti sunt introitus huius seculi angusti et do-	
20	lentes [et laboriosi	7.12

Modlitwa błagalna Ezdrasza

Mówilcm: „Panujacy Panie, z wszelkiego lasu ziemi i z wszystkich jego drzew wyrales jedna winnice,²³ i z całego okręgu ziemi wybrales sobie jedno wolne miejsce, z wszystkich kwiataw światu wybrales sobie jedną lilię,²⁴ i z wszystkich głębunów napelniles sobie jedną rzekę, i z wszystkich miast wybudowanych poświeciles obie Syjon.²⁵ i z wszystkich stworzonych ptaków mianowałeś sobie jedną gołębiec, z wszystkiego bytła stworzonych upatryses sobie jedną owcę,²⁶ i z wszystkich rozinonnych narodów nabycies sobie jeden naród i dależ temu ludowi, którego zapraszales, uznane przez wszystkich prawo.²⁸ A teraz, Panie, diałecze jedynego wydaleś ieu, przygotowawszy jedna odrośla na wielu, diałecze rozproszyś Twego jedyne wśród wielu?²⁹ Podęptali ich, którzy się sprzeciwiali Twoim obietnicom, i także ie wierzyli Twoim przymierzem.³⁰ A jeśli rzeczywiście znienawidziles Twój lud, whomi rękami powinienni być karany”.

Dialog Ezdrasza z Urielem

Gdy wypowiadalem te słowa, zostałem posłany do manie anioł, który przedtem przyszedł i mnie ubiegłej nocy,³¹ i rzekł mi: „Słuchaj mnie, a pocuczę cię, i uwiaj, a przedłoż obec ciebie”. „Odrzeklem: „Mów, mój panie”. On mi powiedział: „Bardzo się fruszesz yśiac o losie Izraela, czy sądzisz, że bardziej kochasz go niż Ten, który go uczynił?”. Odpowiedział: „Nie, panie, lecz mówiętem bolejęc, bo nerki moje trapią mnie, oczułującego godzinny, w której mógłbym rozzechać się ścieżki Najwyższego i poznac wyrók Jego sądu”. On powiedział do mnie: „Nic możesz”. A ja rzekłem: „Dlaecze, panie? Po coż się wieć dzilem albo dlaecze lono mojej matki nie stało się dla mnie grobem, zebym nie wiadal znoju Jakuba i wyczepiania rodu Izraela?”³² Powiedział do mnie:

„Zlicz mi dni, które jeszczes nie nadieszly,
zbierz mi rozproszone kropie,
przywróć mi zielony zeszły kwiatom,
otwórz mi zamkniete pomyśzenia
i przyprowadź mi zamkniete w nich wiary,
ukaż mi twarze tych, których jeszczes nie widziałes,
i spraw, abym usiąsal ich głos,

a wtedy ci ukażę powód tego miaszczenia, który chcesz zobaczyć”. „Odrzeklem: anujacy panie, kto jest, kto może to wieczieć, jak tylko ten, który nie przebywa ędry luźmi?³³ Ja zaś, niemący, jak mogę mówić o tych sprawach, o który nie mówię tales”.³⁴ On rzekł do mnie: „Jak nie możesz uczynić jednej z tych rzeczy, o których la mowa, tak nie możesz poznac sądu mojej miłości, który przyciealem mojnemu ludowi”.

Wtedy podałem: „Ale oto, Panie, dajesz pierwszeństwo tym, którzy będą rąkoj, co zrobią ci, którzy byli przed nami, albo ci, którzy idą po nas”.³⁵ On kl do mnie: „Przyrownam mój sąd do kola. Dla ostatnich nie ma opożnienia ani zaspiszenia dla pierwsizych”.³⁶ Odpowiadając rzeklem: „Czy nic mogłbys użynić zyskując w jednym czasie: i tych, którzy będą, żeby szybko ikażać sąd?”³⁷ On odpowiedział mi: „Nic może wyprzedzić stworzenie”.³⁸ Odrzeklem: „Czemu dtramywać w jednym czasie tych, którzy zostali stworzeni”?³⁹ Odpowiadając rzeklem: „Czy nie powiedziałeś słudze swemu, że na pewno ozywisz w jednym czasie stworzone zęciebie stworzenie? Jeśli więc żywą naprawdę będą żyli razem i stworzenie be-

dzie podtrzymywane, czy nie mogłoby ono i teraz, w jednym czasie, unieść wszystkich razem?”.⁴⁰ Odpali mi: „Zapytaj lono matki i powiedz do niego. Jeżeli masz rodzić dziecięgo, dlaecze robisz to w odpowiedniej porze? Zażądaj od niego, aby jednoce za dalo do dziesięcię?”.⁴¹ Odrzeklem: „Tak nie może, lecz zgodnie z czasem”.⁴² On rzekł mi: „Ja dalem ci lono ziemi, ty: który są zastani na ziemi w czasie”.⁴³ Jak bowiem nie rodzi malta dziewczynka ani obierta, która już się starzeje, tak ja ustaliłem porządek świata, który stworzyłem”.

„Wtedy zapytałem: „Gdy jaz poddałeś mi droge, będę mówił wobec Ciebie: Czy na sza matkę, o której mi mówisz, jesteś jeszcze młoda, czy też zbliża się ku starości?”.⁴⁴ Odpowiadając rzek: „Pytaj te, która rodzi, a powie ci. Powiedz jej: „Dlaczego ci, którzy teraz porodziłaś, nie sa podobni do tych, którzy weczesniej się urodzili, lecz są mniejsi?”.⁴⁵ Ona ci powie: „Inni są ci, którzy ranodzili się w sile młodości, a inni, którzy narodzili się w podeszonym wieku, kiedy lono słabnie”.⁴⁶ Zważ przeto i ty, że słabsi jestebo starzeje się stworzenie i przemijały siły jego młodości”.

„Odrzeklem: „Proszę, Panie, jeśli znalazłem laskę przed Twymi oczami, powiedz skude Twemu, przez kogo nawiedzisz swoje stworzenie”.

6. Anioł rzekł:

„Na początku świata ziemskego, zanim założono fundamente świata, zanim zaczęły wita gromadzące się wiątry, zanim rozległy się odgór y piorunów, zanim zafasniały blaski błyskawic, zanim utwierdziły się pocztawy raju, zanim pojawiły się ozdobne kwiaty, zanim umocniły się silny ruchów, zanim zgromadziły się niezliczone zastępy aniołów, zanim wrzbiły się wysokości powietrza, zanim zostały ustalone miury firmamentu, zanim został oszacowany podnóżek Syjonu, zanim zostały zliczone obecne lata, zanim zostały oddalone podstęp tych, którzy skarbili ziemię, zanim opiecztowano tyci, którzy skarbili ziemię, „już wiecie myślałem, i to wszysko zostało stworzone przecie mnie samego, a nie przez innego, jak też koniecz będzie dokonany przez mnie, a nie przez innego”.⁴⁷ Odpowiadając rzeklem: „Jaki będzie odzież czasów? Kiedy będzie koniec pierwszego, a początek następnego?”.⁴⁸ Odrzekł: „Od Abrahama do Izakka, bo od niego narodził się Jakub i Ezaw. Reka Jakuba od poczalku trzymała pięć Ezawa.” Koniec tego wieku Ezaw, a początek następnego Jakub ręka bowiem Jakuba trzymała pięć Ezawa.⁴⁹ Reka człowieka jest początkiem człowieka, a końcem człowieka jest jego pięta. Między ręką a piętą nie chcię zatem szukać niczego innego, Ezdraszu”.

„Odpowiadając rzeklem: „O Panujacy Panie, jeżeli znalazłem laskę przed Twymi oczami, ukaż swemu służbe znaki, których część pokazałeś mi poprzedniej nocy”.⁵⁰ On odpowiadając słowami: „Podnies się, a uszyszysz niezwykłe donośny głos:⁵¹ Gdy gwaltownie poruszysz się miejscę, na którym stoisz,⁵² kiedy będzie z tobą rozmawiał, ty nie lekaj się; będzie to bowiem słowo o końcu i podstawy ziemi bedą rozumiał, bo o nich mowa: zaczna drzec i porusza się, albowiem wiedz, ze na końcu muszą

byc zmienione”¹⁷ Posłuchawszy go, podniósł się, nastawił uszu, a on z mówić głos, którego dźwięk był jak szum wielkich wod.
¹⁸ I rzekł: „Oto nadchodzią dni, kiedy zaczęć nawiedząć mieszkańców ziemi,¹⁹ kiecy nadając rych, który niesprawiedliwie szkodził swoja niesprawiedliwością, kiedy dopieczę się upokorzenia Syjonu,²⁰ kiedy zostanie opieczętowany świat, który zacznie przemijać, wtedy uczynią te znaki: Tworzą się księgi przed obliczem sklepioniebiskiego i zobacząc je wszyscy równoczesnie;²¹ jednoroczne niemowlęta podniosą głos i będą mówili, kobiety ciezarne zrodzą przedwczesne dni ci, trzy- i czteromiesięczne, które będą żyły i swawolij, ²² i natychmiast ukażą się plaża zasiane jako nie zasiane, pełne spichlerze stana się natychmiast pustymi,²³ trawa zaburzona głosem i wszyscy, którzy ją usłyszą, bardzo się przestraszą.²⁴ W owym czasie przyjaciele będą zwalczali przyjaciół jak wrogów, ziemia zadryż za strachu i zadrzą ci, którzy na niej mieszkają, żródła ustana i nie popłynie z nich woda przez trzy godziny.²⁵ Ale ci, co przecierwają to wszystko, o czym ci mówię, będą zbawieni i zobaczą moje zbawienie i koniec tego wieku.²⁶ Oni także ujrzą ludzi, którzy nie zakosztowali śmierci od urodzeniu i zmienią serce ludzi i przemienią się w innego ducha.

²⁷ Bo żołnierz zgadzone.

Wyszony podstęp

²⁸ Zaktwilnie wiara,

a zepsucie będzie przezwycięzione.

Wtedy ukazice się prawda, która przez tyle czasu była bez owocu”.

Interpretacjaingerencji anioła

²⁹ A gdy mi to mówią, miejsce, na którym stalem, powoli zaczęło ulrzyćce.³⁰ Wit dy anioł rzekł do mnie: „Przyszedłem ci to pokazać oraz pokażę ci to, co ma nastąpić: jeszcze nadchodzącej nocy.³¹ Jeżeli znów będziesz się modlił i znów rościł przesztem dni, ponownie ozrajmie ci sprawy większe od tych, ³² ponieważ na pewno został usłyszany twój głos w Najwyższego. Wdział bowiem Mocny pościpowanie twoje i co-szergi czystości, która zachowawszy na to postać mnicie, aby ci pokazać to wszystko i powiedzieć ci: Ufaj i nie lekai się;³³ i nie kważ p się do myślenia na próżno o poprzednich czasach, abyś zagłębiając się w tym, co minęło, nie zapomniał o czasach ostatecznych”.

Akt III (dialog III) – Mało wybranych, a wielu potępionych (6,35 – 9,25)

Wstęp

³⁴ Potem znówu pękalem i jeszcze posiedem dni, aby dopełnić trzech tygodni, które zostały mi naznaczone.³⁵ Osamej nocy, kiedy moje serce ponownie trwo-zyło się we mnie, zacząłem mówić przed Najwyższym.³⁶ Duch moj bowiem barco się rozpaliał, a dusza moja była udrczona.

Pytania Ezdrasza

³⁷ [rzeklem] „O Panie, mówiąc od poczatku stworzenia, pierwszego dnia powiedzia-les: Nicch się stanie niebo i ziemia. I Twoje słowo dokonało tego dzieła.³⁸ Wówczas

unosił się Duch, a wokół zalc: iu ciemności i cisza; nie rozechodzi się jeszcze dźwięk głosu człowiecka przed Tobą.³⁹ Wtedy powiedziałeś, żeby z Twoich skarbow wyszedł blask świata, aby ukazały się Twoje dzieła.⁴⁰ W drugim dniu stworzyłeś ducha sklepionego niebios i poleciłeś mu rozdzielić wody i uczynić między nimi przedział; czesciodesiąt do góry, czescią natomiast pozostała na dole.⁴¹ A trzeciego dnia rozkazał es dwojom, żeby się zgromadziły w środkowej części ziemi, natomiast szesć czesci osuszylis i zachował es, aby sturyły przed Tobą uprawiane i zasiewane.⁴² Zaledwie słowo Twoje wyszło, a natychmiast stawało się dziero.

⁴³ Wysedzi bowiem szybko ówoce niezliczonej mnogości, rokosz różnorodnego smaku, kwiaty koloru nie do nasłaudowania i nicznadanc wonności.

A to się stało trzeciego dnia.⁴⁴ Natomiast czwartego dnia rozkazał es, żeby stał się blask słońca, światło księżyca, porządek gwiazd;⁴⁵ i rozkazał es im, aby sturyły czesciowiek, który miał by w przyszłości uksztalutowany.⁴⁶ Piątego dnia powiedział es siódmej części, gdzie była zebrana woda, żeby wydała zwierzęta, ptaków i ryby.⁴⁷ I stało się, tak, woda nienama i bez duszy wydawała, według Twojego polecenia, istoty żywne, aby ludy mogły głosić Twoją chwałę.⁴⁸ Wtedy zachowałeś dwie dusze, z których jedną razwałeś Behemotem, a drugą nazwałeś Lewiatanem.⁴⁹ Oddzieliles je jedną od drugiej; nic nogał ich bowiem objąć czescią, gdzie zebrana była woda.⁵⁰ I dostał Behemotowi w jednej czesci, która została osuszoną trzeciego dnia, aby w niej zamieszkiwał, gdzie są tysiące gó.⁵¹ Lewiatanowi zaś dałeś siódmaina czescią mokra. I zachowałeś je na pokarm dla tych, których chcesz i kiedy chcesz.⁵² Szósteego dnia rozkazał es ziemią, aby stworzyła przed Tobą bydło i dziki zwierzęta oraz płazy.⁵³ Nad nimi ustano wileś Adama wokół wszystkich dzieł, które uczyniłeś, a z niego my wszyscy się wywodzimy – lud, który wybrałeś.⁵⁴ Te wszystkie sprawy wypowiedziałem przed Tobą, Panie, ponieważ powiedziałeś, że ze względu na nas stworzyłeś świat pierwodny.⁵⁵ A jeśli chodzi o pozostałe narody zrodzone z Adama, to powiedziałes, że są one nicyzym; podobne są do słiny, aich mnóstwo przyrownale do kropli wody w wiadra.⁵⁶ A teraz, Panie, otó te narody, które za nic były poczytane, panują nad nami i nas pochłaniają.⁵⁷ My natomiast, lud Twój, który nazwałeś pierwodnym, jednorodzonym, gorliwym nasładowcę, najdrozszym, zostaliśmy wydani w ich ręce.⁵⁸ Jeśli świat ze względu na nas pozostał stworzony, dlaczego nie posiadamy dziedzictwa naszego wieku? I jak dlu-go tak będzie?”

Dialog Ezdrasza z Uriellem

⁷ ¹ Gdy skończyłem mówić te słowa, zostałam postany do mnie anioł, który był wspaniły do mnie poeta za pierwszych noc. ² I rzekł do mnie: „Wstań, Ezdraszu, słuchaj słów, które przeszdem mówić do ciebie”. ³ Od rzektem: „Mów, mój panie”. On rzekł: „Morze jest położone na przestrzonym miejscu, aby było głębokie i niezmierzone. ⁴ A wejście jego jest położone w czasnym miejscu, aby było podobne do rzeki. „Jesli ko usilnie będę chcieć wejść na morze, by je opanować, jak może wekroczyć na otwarte, jeśli nie przejdzie cieśniany? Czesz inni przykład: miasto jest zbudowane i położone na płaskim miejscu, i jest pełne wszelkich dóbr, ale wejście do niego jest ciągane i ułożone na urwisku. ⁵ Po prawej stronie znajduje się ogień, a po lewej głeboka woda. ⁶ Międzyogniem i wodą znajduje się za tym jedna scieka, nie szersza niż Ślad stopy człowieka.” ⁹ Gdy owo miasto otrzyma człowiek

lzedniectwo, jak może objąć je w posiadanie, jeśli nikt nie pokona ni; bez czego przejścią? ¹⁰ Odrzekł: „Tak, Panie!” On rzekł: „Tak ma się też dziać Izraele względem na nich bowiem uczynili świat. ¹¹ Ale kiedy Adam przekroczył je rozporządzenia, zostało osądzone to, co on uczynił. ¹² Prześcia tego świata y się ciasne, uciążliwe i trudne, niewielkie, niedogodne i pełne niebezpieczeństw, wymagające wielkiego mozołu. ¹³ Natomiast przejścia przyszłego świata się: szczerie, pewne i wydające owoce niesmiertelności. ¹⁴ Jeśli więc ci, co żyją, nie przejdą wazne miejsce ciasnych i przemijających, nie będą mogli otrzymać tego, co dla h odłożono. ¹⁵ Teraz zatem, dlaczego się martwisz, że jesteś skazitelnym? I dlaczego serce twoje nie zwisa na ręce, lecz na rzeczy terra niejednej? ¹⁶ Dlaczego serce twoje nie zwisa na rzeczy opowiadającą rzeklem: „Panujący Panie, Ty postanowileś w Twoim prawie, że awidliwie dobra odziedziczą, bezbożni zaś poginą.” ¹⁸ Sprawiedliwi za tem i nogą rzymać niedogodność czasnego przejścia w nadziei dostępu do szerskich, ale bozników znoszą, ucisk, a długotrwących rzeczy nie zobaczą” ¹⁹ Anioł rzekł: „Nie chętne są od Boska ani mądrzejym od Najwyższego. ²⁰ Niech przejmie się wielu z obecnie żyjących, niż małoby być lekceważone. Dravo Boze, które tato im przedłożone. ²¹ Bog bowiem scisłe nakazał przychodzonym (na świat), gdy ychodzią, co mają czynić, aby żyli, i czego przestrzegać, aby nie byli karani. ²² Ale ci dali się przekonać i sprzeciwiły się Mu.

Ustanowili sobie myślenie próźności,

„przedłożyli sobie manowce nieprawości.

Zaprzeczyli nawet istnieniu Najwyższego

nie poznali Jego drogi.

„Wzgardzili Jego Prawem,

odrzuili Jego obietnice.

nie mieli wiary w Jego ustawy

nie wykonywali Jego dzieł.

„Oto bowiem nadichodzi czas. Będzie to wtedy, kiedy nadciągną znaki, które obiecowałem. Ukaże się obłubienica objawiająca się jako miasto i pokażę się: zie-

...ktora teraz jest zakryta. ²³ Kazdy, kto będzie wybawiony od zapowiedzianych

sztoczeń, na własne oczy zobaczy moje cuda. ²⁴ Objawi się bowiem syn mojego Mąjasza

mi, którzy są z nim, i ci, którzy przejęli, będą się radować przez czterysta lat.

po tych latach umrzejący syn Mąjasza i wszyscy, którzy mają tchnienie człowieka.

ad światem zapanuje milczenie przez siedem dni, jak w pierwszych poczatach,

nikt nie pozostanie. ²⁵ A po siedmiu dniach zostanie wzbudzony świat, który jeszcze

czuwa, a obumrze zniszczalny.

„Ziemia odda tych, którzy w niej śpią,

proch tych, którzy w niej w milczeniu mieszkają;

„omieszczenia oddadzą powierzone im dusze.

„Wtedy objawi się Najwyższy na tronie sądu:

„oddali się: litosć

„usuni się szczodrobiliwość

„Zostanie sam sąd;

„stoi się prawda.

utwierdzi się wiatra.

¹⁸ „Dzieło będzie bezpośrednio następowane, i ukaże się nagroda.

Czyń sprawiedliwości zostaną wzbudzone, a niesprawiedliwości nie zaś, ja.

¹⁹ „Ukaże się miejsce meki,

a naprzeciwko niego miejsce odpoczynku; ukaże się piec Gehenny, a naprzeciwko niego raj radości.

²⁰ Wówczas Najwyższy powie do wzburzonych narodów:

Zobaczcie i zrozumcie, kogo się zaparliście lub komu nie stuzysliście,

lub czym wzgardziliście przykazaniem.

²¹ „Zobaczcie tu i naprzeciw, tu radość i odpoczynek,

a tam ogień i płomień.

To zaś powie do nich w dniu sądu. ²² Otw dzień będzie tak:

Bez słońca, bez księżyca ani gwiazd, bez chmur, bez piorunów ani błyskawicy, bez wiatru, bez wody ani powietrza,

bez ciemności, bez wieczoru ani poranka,

²³ „Bez lata, bez wiosny ani jesieni, bez zimy, bez lodu ani zimna,

bez gradu, bez deszczu ani rosły,

²⁴ „Bez pełdnia, bez nocy ani brzasku, bez blasku, bez jasności ani światła,

pozostanie tylko odblask Jastrzęci. Najwyższego, dzięki czemu wszyscy zaczną wieć się, co im zostało przeznaczone. ²⁵ Otw dzień będzie trwał jak tydzień lat. ²⁶ Taki jest moj sąd i takie moje postanowienie, a tobie samemu to pokażalem”.

²⁷ „Odpowiedziałem: „Mówilem Tobie, Panie, i teraz powtarzam: Bogosławieni obecnie żyjący, który zachowują Twój przykazanie! ²⁸ Ale co dla tycia, króńcy byli przedmiotem mojej próby? Którego bowiem z żyjących nigdy nic zgryzesz, lub który z narodzonych nigdy nie przekroczy Twojego przymerza? ²⁹ Teraz widzę, że do niewielu będzie należał świat przyszły dający radość, męki zaś dla wielu.

³⁰ Rozrosło się bowiem w nas złe serce, które oddalało nas od Twych przykazań i zaprowadziło do zepsucia.

Ukazał nam ono drogi śmierci, sprawadziło na ścieżki zatracenia i oddaliło nas od życia.

³¹ Przyznał to nic na nielicznych, lecz prawie na wszystkich, którzy zostali stworzeni”.

³² „Odpowiadając mi, rzekł: „Słuchaj mnie, a poczucie cię zapomnę. ³³ Ze względu na to Najwyższy nie użynił jednego świata, lecz dwa. ³⁴ Ty, ponieważ powiedziałeś, że nie ma wielu sprawiedliwych, lecz niewielu, mnoga się zaś bezbożni, słuchaj odpowiedzi. ³⁵ Przypuszcmy, że masz kilka drogich kamieni. Czy porównalibyś ich wartości z olbrzymiem i głową, który znajduje się w dużej ilości?” ³⁶ Odpierałem: „Panie, jak można by to uczynić?” ³⁷ „To mi zdzieli. To nie wszystko. Ale

zapytał ziemie, a powie ci,
roznawiaj z nią, a objaśnai ci.
¶ Powiedzi jej: Tworzysz złoto, srebro, miedź, a także zelazo, ołów i glinkę, ⁵⁴ srebra
i ciecji niż złota, miedzi więcej niż srebra, a żelaza więcej niż miedzi, otowią wiecej
iz zelaza, a gliny wiecej niż ołowiu. ⁵⁵ Osądź więcej ty, które rzeczy ⁵⁶ są drogocenijsze
i bardziej poszukiwane; czy te, których jest więcej, czy też te, które rzadko się spoty-
ają? ⁵⁷ Odrzekiem: „Panujący Panie, posiedniesie jest to, co znajduje się w nimia-
cie, drogocenniejsie jest to, co rzadkie”. ⁵⁸ Odpowiedział mi: „Rozważ zatem w sobie
sprawy! Kto ma to, co z trudem zdobyte, raduje się bardziej niż ten, który ma to, co
spłonie. ⁵⁹ Taki też obiecamy przede mnie sąd. Będą się cieszyć z niewielnych, którzy
żdą zbiawienni, gdyż to sa ci, którzy teraz umacniają panowanie mojej chwali i przez
órych teraz imię moje jest wyzwane. ⁶⁰ Ale nie będę się smucić z wielkiej liczby
ch, którzy zginą, albowiem są to ci, którzy nawet teraz są podobni do par, przy-
wniani do plomieni i dymu; zgorzeli spłonęli wognu i wygasili”.

¶ Odpowiedziałem tymi słowami: „O ty ziemio, cóżes zrodziła! Jeśli rozum został
wzorowany z prochu, jak i pozostałe stworzenie, ⁶¹ lepiej bytoby, żeby sam przech się
e narodził, aby z niego nie pochodziła zdolność myślenia. ⁶² Ale myślenie rośnie
i am, dlatego też się drczymy, gdy giniemy mając tego świadomość

⁶³ Niechaj płacze rodzaj ludzki,
a radują się dzikie zwierzęta;
niechaj płaczą wszyscy, którzy się narodzili,
a cieszą się zwierzęta czworonożne i bydło.

⁶⁴ O wiele bowiem lepiej jest im niż nam. Nie oczekuj bowiem na sąd, niem-
tuszy ani zbawienia obiecanego im po śmierci. ⁶⁵ Co nam z tego, że zostajemy przy
cin, skoro naprawdę mamy cierpieć mękę? ⁶⁶ Wszyscy bowiem ktorzy się narodzili,
icowali z nieprawością i pełni są grzechów, i obciążeni przeszpstwami. ⁶⁷ Może
jacy bytoby dla nas, gdybyśmy po śmierci nie szli na sąd”.

⁶⁸ Anioł mi odpowiedział: „Kiedy na pewno Najwyższy czynił swiąt Adama, i wszyst-
kich, którzy od niego pochodzą, najpierw przygotował sąd i sprawy należące do sądu.
A teraz rozum twoje własne słowa. Powiedziałas: z nami wyrasta rozum. ⁶⁹ Zatem
ktoż przeważał na ziemi, dlatego będą cierpieć męki, że mając rozum, zynili
zprawość, i orzynamawszy przykazania, nie zachowywali ich, i przejawyszy prawo,
suczewiali niewiernie z tym, co otrzymali. ⁷⁰ Co oni będą mieli do powiedzenia mi
sądzie albo co odpowiedzą w czasach ostatecznych? ⁷¹ Ile bowiem czasu minęło,
kiedy Najwyższy przejawia cierpliwość w stosunku do mieszkańców świata, ale nie
względem na nich, lecz ze względu na te czasy, które postanowił”.

⁷² Ja odrzekłem: „Jeśli znalałam laskę wobec ciebie, panie, ukar i to słudge rycemu,
i po śmierci, to znaczy, od momentu, gdy każdy oddaje swoja duszę, czy naprawę
dzisie z zachowaniem w spoczynku, dopóki nie nadęja owe czasy, w których roz-
czniesz odnawiać stworzenie, albo czuj już od razu będziemy cierpieć męki? ⁷³ Od-
wiadając mi, rzekł: „I to ci obiąwie. Ale ty nie mieszaj się z tymi, którzy się sprzenie-
rzyli, ani nie zaliczaj się do tych, którzy będą poddani karuszom.” Albowiem skarb
oich uczynków zostal odlożony u Najwyższego ⁷⁴ ale az do czasów ostatecznych nie
dzieci pokazany.

⁷⁵ Na temat śmierci takie pouczenie: Kiedy nadziejdziesz czas spelnienia Najwyższego,

w człowieku umarł, dusza z ciała odeszle i wyprawi się znów do Tego, kto ją dał, aby

zde wszystkim adorować chwałę Najwyższego. ⁷⁶ Jeśliby jednak dusze należące do

vych, którzy wzgardzili drogami Najwyższego i nie podążyli nimi, do tych, którzy pode-
ptały jego prawo, i do tych, kto zy zniemawidzili bojących się Boga; ⁷⁷ te dusze nie wej-
dą do miejsca zamieszkania, lecz ustawicennie cierpiąc i smuciąc się, będą się błąkały w udre-
kach na siedmiu drogach. ⁷⁸ Pierwsza droga: ponieważ wzgardzili prawem Najwyższego
go. ⁷⁹ Druga droga: ponieważ już nie mogą nawrócić się do dobra, aby żyli. ⁸⁰ Trzecia
droga: oglądają nagrodę odlożoną dla tych, którzy uwierzyli w przymerza Najwyższego.
Droga: czwarta droga: będą rozrzesali karę wyznaczoną dla nich w czasach ostatecz-
nych. ⁸¹ Piąta droga: zobacz, że mieszkani innymi są strzecone przez aniołów w wiel-
kim miliezeniu. ⁸² Szósta droga: widzą, że z tych cierpień muszą przeходить do naka-
marnieć ze zmieszania,

plonac ze strachu,

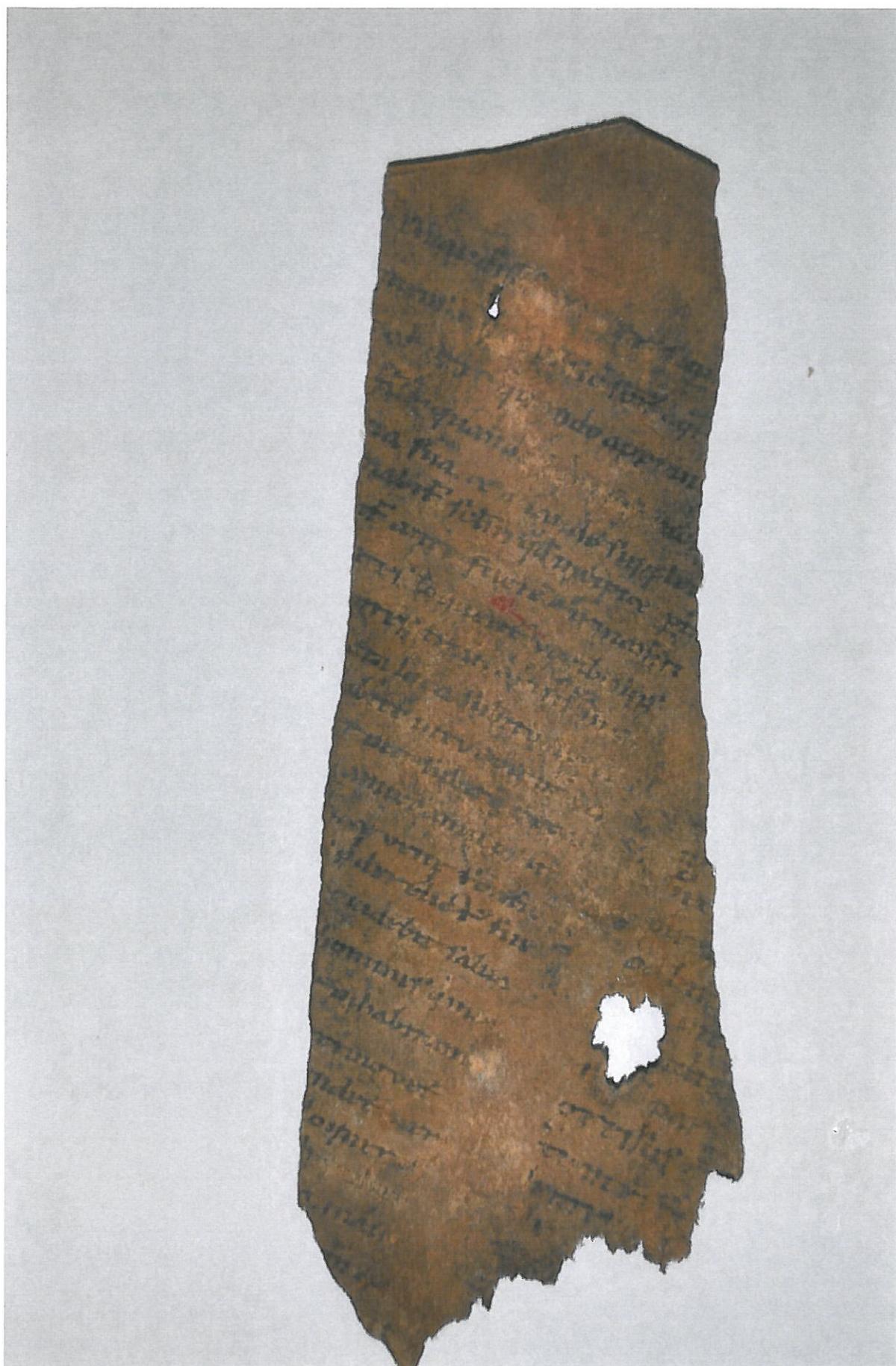
schniąc ze strachu, wzdając chwałę Najwyższego, wobec którego żyły w grzechach i wobec którego
zaczna być w czasach ostatecznych sądzeni.

⁸³ Natomiast taki jest los tych, którzy zachowali drogi (Najwyższego), kiedy zaczyna
odlaczac się od zniszczonego naczytnia. ⁸⁴ Przebywając w tym czasie, służyli pracą Naj-
wyższemu. ⁸⁵ Wtedy godzinny znosił niebezpieczeństwo, aby doskonale strzec prawa
prawodawcy. ⁸⁶ Z tego względu takie jest o nich pouczenie: ⁸⁷ Przed wszystkim widać
wśród objawów wielkiej radości chwałę Tego, który ich przyjmuje i odpoczywają na
śiedmiu drogach. ⁸⁸ Pierwsza droga: gdy zmagały się wśród wielkiego znoju, aby zwy-
czyć utormowane z nimi złe myślenie, które mogło przywieść ich od życia do śmier-
ci. ⁸⁹ Druga droga: gdy widzą uwiklanie, w które wpłatały się dusze bezbożnych i karę,
która jest dla nich przeznaczona. ⁹⁰ Trzecia droga: widać świętadztwo, które im poświad-
czy ten, który ich uksztalutował, ponieważ za życia zachowywali prawo, które zostało im
powierzone. ⁹¹ Czwarta droga: pojmuja odpoczynek, którym teraz odpoczywają zgro-
madzeni w swoich pomieszczeniach, strzeleni przez aniołów w wielkim miliezeniu,
oraz chwałę, która będzie ich udziałem w czasach ostatecznych. ⁹² Piąta droga: radują
się, bo uniknęli teraz tego, co zniszczalne, i w przyszłości otrzymają dziedzictwo, radio
wida ciasne przejście i pełny znoju, z którego już zostali uwolnieni. oraz przejście
szerskie, które zaczynają otrzymywać, aby cieszyć się nim w niesmiertelności. ⁹³ Szósta
droga: kiedy tm okaże, że oblicie ich ma jaśniećmy stońce i jako odtąd niezniszczalni,
zaczyna się upodabniać do świata gwiazd. ⁹⁴ Siódma droga, która przewyższa wymienio-
ne, gdy te dusze poznają
radość ze śmiałości,

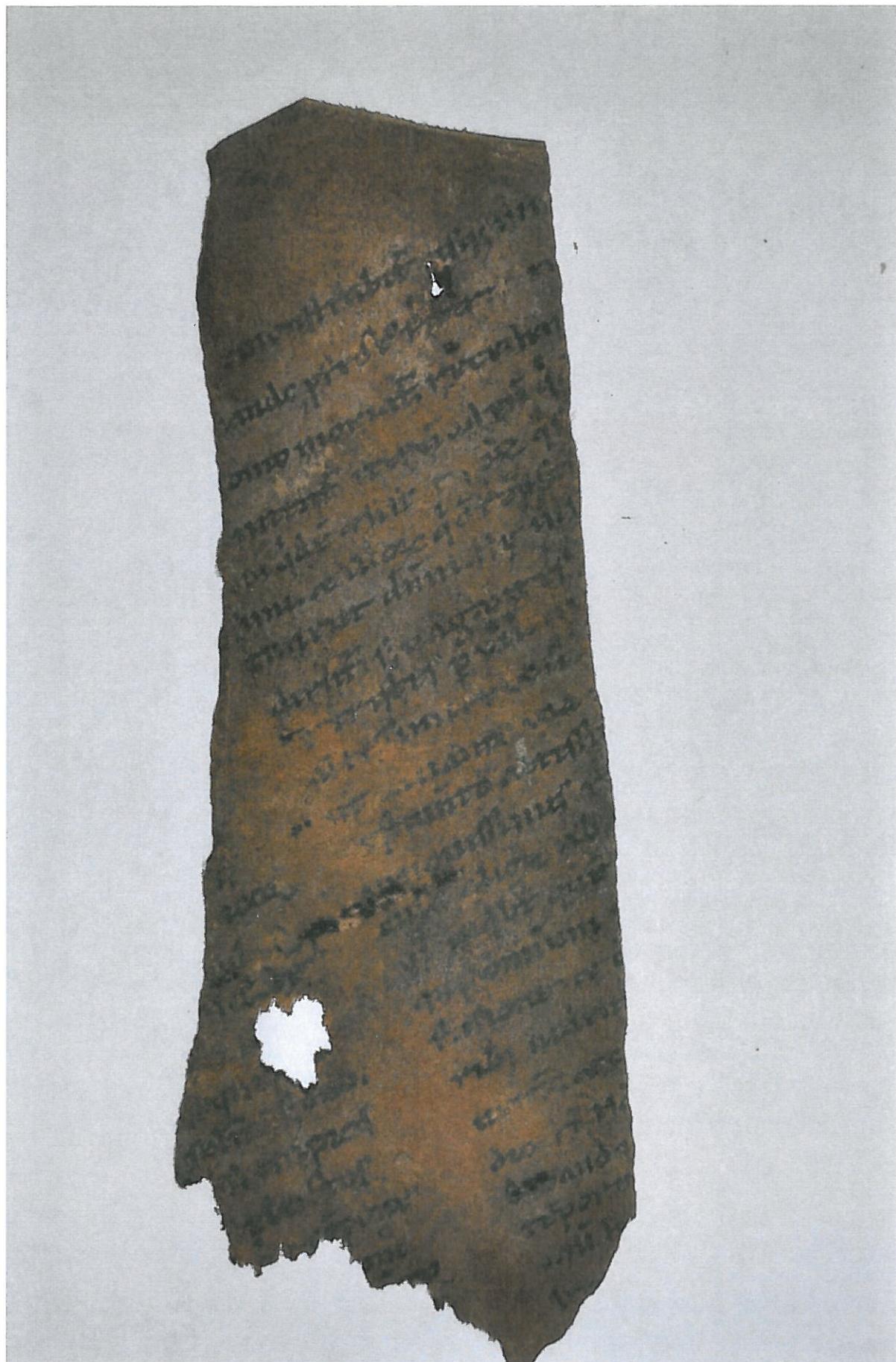
zaufanie bez zawstydzenia,

szczęście bez leku:
zbliżają się bowiem do momentu, kiedy zobaczą oblicze Tego, któremu służą za
życia i od którego będą otrzymywać chwałę na nagrodę. ⁹⁵ Taki jest los dusz sprawie-
dliwych, co odtąd się im przepowiada; drogi cierpienia, męki, jakie poniosą odtąd ci,
którzy lekceważą przykazania, powyżej zostaną ukazane”.

⁹⁶ Wtedy podjąłem: „Zaten, będąc dany czas duszom, gdy zostaną odlaczone od
ciał, aby widziały to, co mi przedstawię! ⁹⁷ Anioł odrzekł: „Będą one miały wolność
przez siedem dni, aby przez siedem dni zobaczyć, o czym mówilem. Potem zostaną
zgroniadzone w swoich mieszkaniach”. ⁹⁸ Odpowiadając rzeklem: „Jesli znalałam
laskę w twoich oczach, ukaz mi jeszcze, sludze twemu, cz y w dniu sądu sprawiedliwości
mogę usprawiellnić bezbożnych lub wstawić się za nimi do Najwyższego”; ⁹⁹ of-

Biblia Gdańska (3)

Biblia Gdańska (5)